QORTI ĊIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

IMĦALLEF

Onor. Abigail Lofaro LL.D., Dip. Stud. Rel.,
Mag. Jur. (Eur. Law)

Illum, 30 ta' Novembru 2021

Rikors Numru: 53/2021/2 AL

A B

vs

C B

(Att taz-Zwieġ bin-Numru Progressiv 3480/2014)

Il-Qorti:

Rat ir-rikors tal-attriċi Jessica Fenech ta' nhar id-29 ta' Settembru 2021, li permezz tiegħu ppremettiet:[1]

[1] Fol. 2.

Illi l-atrici pprezentat proceduri gudizzjarji intizi sabiex tkun ippronunzjata s-separazzjoni personali tal-partijiet filwaqt ukoll li tigi tterminata l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejniethom, fost talbiet ohrajn.

Illi z-zwieg tal-partijiet tfarrak irrimedjabbilment u minbarra li hija mghandha l-ebda vizibilita' u/jew kontroll tal-obbligi li qieghed jassumi l-intimat, filwaqt ukoll li llum, tixtieq tkun f'pozizzjoni li tamministra ahjar l-assi parafernali taghha.

Illi minbarra dan l-esponenti ghandha preokkupazzjoni serja dwar il-mod kif qieghed igib ruhu l-intimat li kemm ilhom li waqfu jghixu flimkien qieghed juri sinjali cari li qieghed jghix hajja xxellerata ta' nfieq bl-addocc inkluz f'interventi kirurgici u hrug bla razan, li potenzjalment jesponi lilha ghal danni bla qies, minbarra t-tberbiq ta' flejjes, potenzjalment assi tal-komunjoni.

Illi in oltre, l-preokupazzjoni taghha giet ezasperata ricentament meta b'sorpriza u dispjacir kbir ghaliha giet inforata mill-ufficjali tal-Bank of Valletta li l-kont li l-partijiet kienu juzaw flimkien, any one to sign u ghat-tfaddil ta' binhom minuri, kienu ttiehdu minnu hames mija u disa' u hamsin Ewro (EUR559) li ghamlu tajjeb ghal dejn tal-istess intimat f'kont personali tieghu – credit card repayment, kif jirrizulta mill-anness dokument immarkat Dok. A.

Illi l-ufficjal tal-bank mbaghad informatha li dan ikun sehh meta fil-kontijiet personali tad-debitur, ma jkunux instabu fondi sufficjenti!

Illi ex admissis din is-sitwazzjoni wasslet sabiex l-esponenti hadet id-decizjoni li taghmel kont gdid bil-fondi tat-tfaddil ghall-binha u titrasferixxi r-rimantni ammont kollu fih, l-unika mod kif setghet tassikura li dawn il-flus ma jintilfux ghal-kollox fil-hela u l-kapricci tal-intimat.

Illi l-partijiet huma impjegati t-tnejn li huma u ghandhom d-dhul taghhom indipendentement minn xulxin u fil-fatt ilhom snin jamministraw id-dhul taghhom b'mod indipendenti.

Illi l-partijiet mghandhom l-ebda proprjeta' in komuni bejniethom.

Illi ghalhekk ma hemm l-ebda raguni ghalfejn il-komunjoni tal-akkwisti ghandha tissussisti bejniethom.

Ghaldaqstant l-esponenti, prevja li zzomm ferm il-pretensjoni taghha fil-konfront tal-assi akkumulati matul iz-zwieg taghhom li farrak ghal ragunijiet attribwibbli solament lill-intimat, ghar-ragunijiet premessi u ohrajn titlob illi dina l-Onorabbli Qorti joghgobha tiddikjara:

1. *It-terminazzjoni mmedjata tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet;*

2. *Illi r-regim applikabbli bejn il-partijiet minn issa 'l quddiem ghandu jkun dak tas-separazzjoni tal-assi;*

Salv kull provvediment iehor xieraq u opportun.

Rat id-digriet tal-Qorti datat l-1 ta' Ottubru 2021, fejn ġiet ordnata n-notifika tal-atti lill-konvenut bil-fakolta' li jwieġeb permezz ta' risposta entro ħamest' (5) ijiem utli minn dakinhar tan-notifika;[2]

Rat ir-risposta tal-konvenut Joseph Fenech, fejn ġie eċċepit illi:

Illi mhux jopponi ghat talba taghha ghal-pronunzjament ta' terminazzjoni mmedjata tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet u fit-tieni lok ma hemm l-ebda oggezzjoni li r-regim applikabbli bejn il-partijiet minn issa l-quddiem huwa dak tas-separazzjoni tal-assi.

Rat l-atti proċesswali kollha;

Rat illi r-rikors tħalla għal-lum għas-sentenza.[3]

Ikkunsidrat:

KONSIDERAZZJONIJIET:

[2] Fol. 5.
[3] Fol. 7.

1. *L-Azzjoni Odjerna:*

Il-Qorti għandha quddiemha talba min-naħa tal-attriċi Jessica Fenech sabiex pendenti l-kawza bejn il-partijiet tiġi xolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejniethom, hekk kif tallega illi *"ghandha preokkupazzjoni serja dwar il-mod kif qieghed igib ruhu l-intimat li kemm ilhom li waqfu jghixu flimkien qieghed juri sinjali cari li qieghed jghix hajja xxellerata ta' nfieq bl-addocc inkluz f'interventi kirurgici u hrug bla razan, li potenzjalment jesponi lilha ghal danni bla qies, minbarra t-tberbiq ta' flejjes, potenzjalment assi tal-komunjoni".* Min-naħa l-oħra, il-konvenut mhux qiegħed jopponi għal tali talba u lanqas mhu qed jopponi li minflok jibda jadopera bejn il-partijiet ir-reġim tas-separazzjoni tal-assi.

2. *Prinċipji Legali:*

F'dan l-istadju l-Qorti tagħmel referenza għall-Artikolu 55 subinċiz 1 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta li jagħtiha l-fakolta' li f'kull zmien matul is-smiegħ tal-kawza ta' firda personali, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taħt amministrazzjoni separata. L-istess Qorti trid neċessarjament tevalwa jekk xi waħda mill-partijiet tkunx ser tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda u dan *ai termini* tal-Artikolu 55(4) tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

Artikolu 55 tal-Kodiċi Ċivili jipprovdi s-segwenti:

"(1) Il-qorti tista', f'kull żmien matul is-smigħ tal-kawża ta' firda, fuq talba ta' wieħed jew l-oħra mill-miżżewġin, tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn il-miżżewġin.

(2) L-ordni tal-waqfien tal-komunjoni kif imsemmi fis-subartikolu (1) għandha tingħata b'sentenza li minnha kull parti jkollha l-jedd illi tappella mingħajr ma jkun hemm ebda ħtieġa ta' permess tal-qorti għal dan.

(3) L-ordni ta' waqfien tkun tgħodd bejn il-miżżewġin minn dakinhar tas-sentenza tal-appell jew, jekk ma jsirx appell, minn dakinhar illi jgħaddi ż-żmien imħolli għall-appell, u tibqa' tgħodd ukoll jekk il-kawża ta' firda ma titkompliex.

(4) Qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni kif provdut f'dan l-artikolu, il-qorti għandha tqis jekk xi parti tkunx sejra tbati preġudizzju mhux proporzjonat bil-waqfien tal-komunjoni qabel is-sentenza tal-firda.

(5) L-ordni ta' waqfien taħt dan l-artikolu għandha, a spejjeż tal-parti li tkun talbet dak il-waqfien, tkun notifikata lid-Direttur tar-Reġistru Pubbliku u dik l-ordni għandu jkollha effett daqs li kieku l-waqfien talkomunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata sar b'att pubbliku.

(6) Sakemm il-qorti, fid-diskrezzjoni tagħha, fuq it-talba ta' waħda mill-partijiet, ma tkunx ordnat il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li teżisti bejn ilpartijiet fil-bidu tal-kawża ta' firda, meta tagħti s-sentenza tal-firda, il-qorti għandha tordna li l-komunjoni tal-akkwisti jew il-komunjoni ta' residwu taħt amministrazzjoni separata li jkun hemm bejn il-partijiet tispiċċa mill-jum li fih is-sentenza tkun finali u konklużiva.

(7) Il-qorti tista' iżda, meta fil-fehma tagħha ċ-ċirkostanzi hekk jeħtieġu, tordna li beni li jkunu parti mill-komunjoni ma jinqasmux qabel ma jgħaddi dak iż-żmien wara li tispiċċa l-komunjoni li tista' fl-ordni tistabbilixxi.

(8) Kull ordni mogħti mill-qorti skont is-subartikolu (7), jista', għal raġuni tajba, jinbidel jew ikun revokat mill-qorti."

In sintezi, l-iskop tal-Artikolu 55 tal-Kapitolu 16 tal-Liġijiet ta' Malta jiġi delinejat fis-sentenza fl-ismijiet **Daniela Mizzi vs Duncan Peter Mizzi**,[4] fejn ġie mgħallem illi: *"In tema legali jinghad illi l-Artikolu 55 tal-Kap. 16 li fuqha hija bbazata t-talba attrici, jaghti l-fakolta' lil parti jew ohra li "f'kull zmien matul is-smiegh tal-kawza ta' firda titlob il-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti jew tal-komunjoni tar-residwu taht amministrazzjoni separata li tkun tezisti bejn il-konjugi…….t-talba għall-waqfien m'ghandiex tinghata jekk parti tkun ser issofri "pregudizzju mhux proporzjonat". Inoltre, l-oneru tal-prova ta' dan ir-rekwizit jirrisjedi fuq min qed jallegah, skont il-principju incumbit ei qui dicit non ei qui negat."*

[4] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar it-28 ta' Marzu 2014.

Dan kompla jiġi kkonfermat riċentament fis-sentenza fl-ismijiet **Claire Pisani vs Joseph Pisani**,[5] fejn il-Qorti tal-Appell kompliet tirriafferma illi *"dak li trid il-ligi huwa li kull parti pendenti l-proceduri tas-separazzjoni jkollha l-fakolta` li jekk trid tista' titlob il-waqfien tal-komunjoni u li din it-talba m'ghandhiex tintlaqa' biss jekk il-Qorti tara li bil-waqfien tal-komunjoni parti jew ohra tkun ser issofri pregudizzju mhux proporzjonat. Ghalhekk dak li hu sostanzjalment relevanti huwa d-dritt moghti lill-parti biex jaghmel talba simili u li tali talba ma tintlaqax jekk fic-cirkostanzi tal-kaz il-waqfien ser jikkaguna pregudizzju mhux proporzjonat lil parti l-ohra".*

Il-Qorti tagħmel ukoll referenza għas-sentenza fl-ismijiet **Dorianne Sammut vs Charles Sammut**,[6] fejn kompla jiġi affermat illi: *"Fi kliem iehor il-pregudizzju irid ikun sproporzjonat fis-sens li mhux kull pregudizzju jaghti lok ghal cahda ghat-talba in kwistjoni. Huwa evidenti ukoll li l-ghan tal-legislatur, certament konxju kemm jistghu jitwalu vertenzi simili, kien li tieqaf kemm jista' jkun malajr il-komunjoni tal-akkwisti biex ghall-inqas f'dan l-aspett, il-partijiet ikunu jistghu ikomplu jghixu hajjithom separatament gialadarba l-konvivenza bejniethom mhijiex aktar possibli. L-appellanti gia kellha erba' snin qabel id-decizjoni appellata (u issa sitt snin) biex tressaq il-provi taghha u din il-Qorti hija konsapevoli ukoll ta' kemm idumu ghaddejjin dawn il-vertenzi hafna drabi minhabba lusingar tal-partijiet biex iressqu l-provi kollha taghhom".*

3. Applikazzjoni tal-Prinċipji Legali għal Kaz Odjern:

Il-Qorti hija marbuta permezz tal-Artikolu 55 subinċiz 4 tal-Kodiċi Ċivili li, qabel tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti, hija għandha tezamina u tara jekk xi parti jew oħra tkunx sejra tbati xi preġudizzju mhux proporzjonat b'tali waqfien pendenti l-kawza.

Fil-kaz odjern, il-Qorti tara illi għat-talba tal-attriċi għall-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti, il-konvenut ma għandu l-ebda oġġezzjoni. Magħdud ma' dan, il-Qorti rat ukoll illi fir-risposta ġuramentata tal-konvenut għar-rikors promotur, il-konvenut eċċepixxa illi l-Qorti għandha tiddikjara l-komunjoni tal-akkwisti xolta.[7] Il-Qorti b'hekk tara li t-terminazzjoni tal-komunjoni tal-akkwisti f'dan l-istadju ser tkun ta' benefiċċju għaz-zewġ partijiet. Mill-atti jirrizulta li jekk il-

[5] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-24 ta' Ottubru 2019.
[6] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar il-31 ta' Mejju 2019.
[7] Fol. 33 tal-Proċess bin-numru 53/2021 AL.

Qorti tilqa' t-talbiet tal-attriċi, ebda mill-partijiet mhu ser isofri xi preġudizzju mhux proporzjonat. Fi kwalunkwe kaz, il-Qorti tfakkar illi jekk talba għall-waqfien tar-reġim tal-komunjoni tal-akkwisti tiġi akkolta u b'hekk dan ir-reġim jiġi tterminat matul is-smigħ tal-kawza għall-firda personali, kull parti jibqala' d-dritt li ttella' l-provi rigward l-assi, kemm dawk parafernali u kif ukoll dawk appartenenti lill-komunjoni tal-akkwisti, stante illi *"il-waqfien tal-komunjoni jirreferi ghall-futur u mhux ghal dawk l-assi li diga' dahlu u qedghin fil-komunjoni anke jekk ad insaputa tal-attrici"* u dan kif ġie mgħallem fis-sentenza fl-ismijiet **Desiree Lowell sive Desiree Lowell Borg vs Michael Lowell**.[8]

In vista tal-premess, il-Qorti ma tarax li ma għandhiex ma tilqax it-talbiet kif dedotti mill-attriċi fir-rikors tagħha tad-29 ta' Settembru 2021.

DEĊIDE:

GĦALDAQSTANT u fir-rigward tar-rikors odjern, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċċiedi billi tilqa' it-talba attriċi u tordna l-waqfien tal-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet b'mod immedjat u dana ai termini tal-Artikolu 55 tal-Kodiċi Ċivili, b'dana illi r-reġim matrimonjali li għandu japplika bejn il-partijiet mill-ġurnata li din is-sentenza tgħaddi in ġudikat huwa dak tas-separazzjoni tal-beni; tordna ukoll lir-Reġistratur tal-Qrati sabiex fi zmien ġimgħa minn mindu din is-sentenza preliminari tgħaddi in ġudikat, javza lid-Direttur tar-Registru Pubbliku bl-istess sentenza sabiex ikun jista' jirreġistraha ai termini tal-Artikolu 55 subinċiz 5 tal-Kodiċi Ċivili.

L-ispejjez ta' din is-sentenza *in parte* jibqgħu rizervati għall-ġudizzju finali.

[8] Deċiza mill-Qorti tal-Appell nhar it-30 ta' Ottubru 2015.